Lietas Nr. 19730122524
K77-1534-25/92
ECLI:LV:RPT:2025:1202.19730122524.3.S

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2025. gada 2. decembrī

Rīgas pilsētas tiesa,

tiesnese Anita Dzērve,

piedaloties prokuroram Robertam Stivriņam,

aizstāvei Līgai Sileniecei,

atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu

/Persona A/, personas kods /Personas kods B/,

apsūdzībā par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 253. panta otrajā daļā.

Aprakstošā daļa

[1] /Persona A/neatļauti iegādājās un glabāja psihotropo vielu lielā apmērā bez realizācijas nolūka.

/Persona A/ pirmstiesas kriminālprocesā precīzi nenoskaidrotā laikā līdz2024. gada 22. janvāra plkst. 21.30 pirmstiesas kriminālprocesā precīzi nenoskaidrotos apstākļos neatļauti iegādājās 17,5 ml šķidrumu, kas satur 19,81 g gamma-butirolaktona (gammahidroksibutirskābe (GHB)), tas ir, psihotropo vielu lielā apmērā bez realizācijas nolūka.

Minēto vielu /Persona A/ neatļauti glabāja bez nolūka to realizēt pie sevis līdz 2024. gada 22. janvārim plkst. 21.30, kad /Adrese A/, viņu aizturēja policijas darbinieki.

Ar savām darbībām /Persona A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 253. panta otrajā daļā.

Motīvu daļa

[2] Apsūdzētais /Persona A/ tiesas sēdē apliecināja, ka viņam ir saprotama valsts apsūdzības uzturētāja apsūdzība, sevi par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 253. panta otrajā daļā, atzina, izdarīto nožēloja. Izteica lūgumu neveikt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā.

Vērtējot apsūdzētā darbību juridisko kvalifikāciju, tiesa atzīst, ka /Persona A/izdarītais noziedzīgais nodarījums pareizi kvalificēts pēc Krimināllikuma 253. panta otrās daļas, jo viņš neatļauti iegādājās un glabāja psihotropo vielu lielā apmērā bez realizācijas nolūka. Apsūdzētā vaina noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir pierādīta.

[3] Iepazinusies ar lietas materiāliem, uzklausot prokurora un aizstāves viedokli, ņemot vērā to, ka apsūdzētais atzina savu vainu viņam izvirzītajā apsūdzībā un piekrita pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai tiesas izmeklēšanā, pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas sekas apsūdzētajam tiesas sēdē ir izskaidrotas un sekas ir saprotamas, tiesa atzīst, ka apsūdzētā vaina viņam celtajā apsūdzībā ir pierādīta ar visiem lietas materiāliem to kopumā un savstarpējā sakarībā. Tiesai nav šaubu par apsūdzētā vainu Krimināllikuma 253. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, līdz ar to tiesa atzīst, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. pantu pierādījumu pārbaude tiesas izmeklēšanā nav nepieciešama, līdz ar ko pierādījumu uzskaitījums un to analīze spriedumā netiek izdarīta.

[4] Par Krimināllikuma 253. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu pamatsods nosakāms tikai brīvības atņemšanas veidā, paredzot, ka ar šādu sodu tiks sasniegti Krimināllikuma 35. panta otrajā daļā definētie soda mērķi. Šādos apstākļos /Persona A/nosakāma brīvības atņemšana.

Krimināllikuma 46. panta $3.^1$ daļa noteic, ja sevišķās daļas panta sankcija par izdarīto noziegumu paredz tikai brīvības atņemšanu, nosakot tās ilgumu, ņem vērā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, vainīgā personību, kā arī atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

[4.1] Saskaņā ar Krimināllikuma 7. panta piekto /Persona A/ pēc Krimināllikuma 253. panta otrās daļas izdarīja sevišķi smagu noziegumu, kas vērsts pret sabiedrības vispārējo drošību un apdraud valstī noteikto psihotropo un narkotisko vielu aprites kārtību, radot reālus draudus nodarīt kaitējumu ar likumu aizsargātām interesēm – iedzīvotāju veselībai, tajā skaitā savai veselībai, sekmējot sevišķa sociālā ļaunuma – narkomānijas izplatīšanos, faktiski nodarot ar Krimināllikumu aizsargāto interešu apdraudējumu, kuram nav piedēvējams gadījuma raksturs.

[4.2] Izanalizējot apsūdzētā /Persona A/ personību, noskaidrots, ka viņš:

- agrāk sodīts, pēdējo reizi ar Rīgas pilsētas tiesas 2024. gada 20. februāra spriedumu par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā un 312. panta otrajā daļā, nosakot galīgo sodu – brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 (pieciem) gadiem (lietas 52.-57., 69.-70. lapa);

- no vārdiem tiesas sēdē noskaidrots, ka vidējā-speciāla izglītību, strādā par metinātāju, ir pastāvīga dzīvesvieta, agrāk sodīts, citi kriminālprocesi nav ierosināti.

[4.3] Saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otro daļu par /Persona A/ atbildību mīkstinošu apstākli noziedzīga nodarījuma izdarīšanā tiesa atzīst savas vainas atzīšanu un izdarītā nožēlošanu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta pirmās daļas 1. punktu par /Persona A/ atbildību pastiprinošu apstākli noziedzīga nodarījuma izdarīšanā tiesa atzīst to, ka noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta pirmās daļas 12. punktu par /Persona A/ atbildību pastiprinošu apstākli noziedzīga nodarījuma izdarīšanā tiesa atzīst to, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts narkotisko un psihotropo vielu ietekmē.

[4.4] Ar noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 253. pantā, tiek veicināta narkotisko un psihotropo vielu nelikumīga aprite Latvijas Republikā. Apsūdzētās izdarītais noziedzīgais nodarījums ir ar augstu sabiedrisko bīstamību, kas apdraud sabiedrības drošību, nodarot kaitējumu savai un citu sabiedrības locekļu garīgajai un fiziskajai veselībai, izraisa atkarību, provocē uz vardarbību un cita veida prettiesisku uzvedību, kā arī rada sabiedrībai daudzas sociālas problēmas. Lietojot narkotiskās vielas apsūdzētais veicina nelegālu narkotisko/psihotropo vielu izplatību, kas atstāj iespaidu uz valsts ekonomisko un labklājības izaugsmi,

jo, lietojot narkotiskās vielas, to lietotāji kļūst darbnespējīgi, un vēlākā laika periodā tie jāuztur par valsts piešķirtajiem sociālajiem pabalstiem.

[4.5] Personai ir konstitucionālas tiesības pieprasīt taisnīgumu, un tiesai ir pienākums katru lietu izskatīt taisnīgi. Lietas taisnīgas izskatīšanas būtisks elements ir piespriestā soda taisnīgums. Taisnīgs sods var tikt piespriests tikai tad, kad tiek ņemti vērā visi lietas apstākļi. Krimināllikumā ir paredzētas iespējas tiesai, ņemot vērā visus lietas apstākļus, personai, kas izdarījusi noziedzīgu darbību, piespriest taisnīgu sodu.

Tiesa ņem vērā, /Persona A/ jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīja nedzēstas sodāmības laikā.

Soda speciālās prevencijas uzdevums ir panākt, lai notiesātais neizdara jaunus noziedzīgus nodarījumus, soda vispārīgās prevencijas uzdevums ir panākt, lai noziedzīgus nodarījumus neizdarītu citas personas, savukārt soda individuālā prevencija tiek sasniegta institūcijās, kas sodu izpilda, individuāli veicot notiesātās personas resocializāciju.

Krimināllikuma 38.^{1} panta 2.^{1} daļa paredz, ja tiesa, ņemot vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību un citus lietas apstākļus, iegūst pārliecību, ka vainīgais, neizciešot brīvības atņemšanu, turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus, tā var piemērot probācijas uzraudzību kā pamatsodu no trim līdz sešiem gadiem arī par tāda smaga nozieguma izdarīšanu, par kuru šajā likumā paredzēta brīvības atņemšana uz laiku ilgāku par pieciem gadiem, vai par sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu.

Minētā Krimināllikuma norma ir spēkā no 2025. gada 1. janvāra stājoties spēkā 2024. gada 13. jūnija likumam "Grozījumi Krimināllikumā". Vienlaikus ar šīs normas pieņemšanu no Krimināllikuma ir izslēgts 55. pants "Nosacīta notiesāšana".

Atbilstoši Krimināllikuma pārejas noteikumu 32. punktam pamatsodu – probācijas uzraudzība – pilngadīgām personām sāk piemērot par noziedzīgiem nodarījumiem, kas izdarīti pēc 2024. gada 31. decembra, kā arī pilngadīgām personām, kuras noziedzīgu nodarījumu izdarījušas līdz 2024. gada 31. decembrim, bet vēl nav notiesātas.

Tādējādi pastāv teorētiska likumīga iespēja apsūdzētajam /Persona A/ piemērot pamatsodu probācijas uzraudzības veidā, tas ir sodu, kas nav saistīts ar brīvības atņemšanas soda izciešanu.

Saistībā ar Krimināllikuma 55. panta "Nosacīta notiesāšana" piemērošanu, kurš pēc savas būtības ar Krimināllikumā izdarītajiem grozījumiem ir aizstāts ar Krimināllikuma 38.^{1} panta 2.^{1} daļā paredzēto iespēju noteikt probācijas uzraudzību kā pamatsodu, judikatūrā ir nostiprinātas atziņas, ka šīs normas nepiemērošana tiesai nav jāmotivē, bet gan būtu jāmotivē, kāpēc šāda norma tiek piemērota (*Augstākās tiesas 2014. gada 3. jūlija lēmums lietā Nr. SKK-420/2014 (*/Personas kods A/*), 2017. gada 23. februāra lēmums lietā Nr. SKK-68/2017 (11815006815)*).

Lietā pieprasīts /Persona A/ izvērtēšanas ziņojums no Valsts probācijas dienesta. Iepazīstoties ar minēto ziņojumu(lietas 115.-127. lapa), tiesa pievienojas Valsts probācijas dienesta paustajiem secinājumiem, ka nav gūta pārliecība, ka soda veidi, kas nav saistīti ar brīvības atņemšanu, ir veicinājusi /Persona A/ likumpaklausību. Secināms, ka /Persona A/ nav gatavs rīkoties, lai risinātu savas atkarības problēmas un domāšanas kļūdas lēmumu pieņemšanā

[4.6] /Persona A/, izciešot 2023. gada 13. marta prokurora priekšrakstā piespriesto sodu – sabiedrisko darbu – 2023. gada 1. augustā, izdarīja jaunus noziedzīgus nodarījumus, kas rada pārliecību, ka viņš nav izdarījis secinājumus par nodarīto.

Izvērtējusi minēto, tiesa secina, ka /Persona A/ soda mērs nosakāms Krimināllikuma 253. panta otrās daļas sankcijas ietvaros ar brīvības atņemšanu uz 3 (trim) gadiem 6 (sešiem) mēnešiem, ko tiesa konkrētajos apstākļos uzskata par atbilstīgu un taisnīgu sodu, un tas spēs atturēt viņu no turpmākas noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Tiesa secina, ka /Persona A/ tomēr līdz šim nav sapratis savas kļūdas, nav izdarījis secinājums par līdzšinējās uzvedības nepieļaujamību.

Tiesas vērtējumā pozitīvā apņemšanās apsūdzētajam rodas nonākot tiesas priekšā, kas jau ir sekas kādai kārtējai prettiesiskai rīcībai. Minētais dod pamatotu iemeslu tiesai uzskatīt, ka apsūdzētajam ir nepietiekama paškritika, kā arī cēloņu un seku likumsakarību virspusēja vai pat nepietiekama izpratne. Pastāvot šādiem apstākļiem,

brīvības atņemšanas ilgums /Persona A/, samērojot šo apsūdzētā tiesību ierobežojumu ar sabiedriskās drošības interesēm, ir ne vien attaisnojama un pieļaujama, bet arī nepieciešama soda represīvo un preventīvo mērķu sasniegšanai. Ņemot vērā to, ka ir konstatēti divi atbildību pastiprinoši apstākļi, tiesa atzīst, ka nav pamats piemērot arī minimālo brīvības atņemšanas sodu.

[5] Krimināllikuma 253. panta otrās daļas sankcija paredz papildsodu – probācijas uzraudzība – kā obligātu.

Izvērtējot piemērojamā papildsoda apmēru, ņemot vērā apsūdzētā personību un izdarītā noziedzīgā nodarījuma smagumu, lai nodrošinātu notiesātās personas uzvedības uzraudzību, sekmētu šīs personas resocializāciju un jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas novēršanu, tiesa uzskata, ka papildsods par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu nosakāms uz 2 (diviem) gadiem.

[6] Tiesa atzīst, ka papildsods – mantas konfiskācija – nav piemērojama, jo netika konstatēts, ka /Persona A/ piederētu manta.

[7] Pierādījumu pārbaudes neizdarīšana iztiesāšanā ir procesuāla darbība, kas ir pieļaujama pie apstākļiem, kad apsūdzētais atzīst savu vainu. Apsūdzētais, piekrītot lietas iztiesāšanai bez pierādījumu pārbaudes, ir izmantojis savas tiesības uz sadarbību, ko nosaka Kriminālprocesa likuma 21. pants, ka persona, kurai ir tiesības uz aizstāvību, var sadarboties ar kriminālprocesa veikšanai pilnvaroto amatpersonu, lai sekmētu krimināltiesisko attiecību noregulējumu. Tas, ka apsūdzētais izmanto savas tiesības uz sadarbību vienkāršotāka procesa izvēlē, nav atzīstams par patstāvīgu viņa atbildību mīkstinošu apstākli, bet tiesa ņem vērā pie soda noteikšanas. Šāda atziņa izriet arī no tiesu prakses (*Senāta Krimināllietu departaments nolēmumus lietā Nr. SKK- 232/08*).

[8] Šādos apstākļos tiesa atzīst, ka apsūdzētajam noteiktais soda veids un mērs par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ir individualizēts, samērīgs un tā mīkstināšanai nav likumīga pamata.

[9] Saskaņā ar Krimināllikuma pārejas noteikumu 34. punktu šā likuma regulējums par soda noteikšanu par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem un pēc vairākiem spriedumiem, kas bija spēkā līdz 2024. gada 31. decembrim, ir piemērojams attiecībā uz personām, kuras noziedzīgos nodarījumus izdarījušas līdz 2024. gada 31. decembrim.

Noziedzīgo nodarījumu, par kuru /Persona B/ tiek sodīts šajā krimināllietā, ir izdarījis 2024. gada 22. janvārī, tas ir, pirms Rīgas pilsētas tiesas 2024. gada 25. septembra sprieduma stāšanās spēkā.

Tiesa secina, ka šajā gadījumā, nosakot apsūdzētajam sodu, piemērojami Krimināllikuma 50. panta piektās daļas nosacījumi, jo pēc sprieduma spēkā stāšanās konstatēts, ka persona vainīga vēl citā noziedzīgā nodarījumā, ko tā izdarījusi pirms sprieduma spēkā stāšanās pirmajā lietā. Soda laikā ieskaitāms sods, kas pilnīgi vai daļēji jau izciests pēc pirmā sprieduma.

Lemjot par galīgā soda noteikšanu apsūdzētajam, tiesa ņem vērā 2008. gada 1. jūlija Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu kopsapulces lēmumā “Sodu piemērošanas politika” izteiktajiem priekšlikumiem, ka, nosakot sodu par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem, vispārējos gadījumos piemērojama piespriesto sodu daļēja saskaitīšana. Galīgā soda noteikšana, ietverot vieglāko sodu smagākajā, kā arī pilnīgi saskaitot piespriestos sodus, var tikt piemērota īpašos gadījumos.

Ņemot vērā krimināllietā konstatētos apstākļus, tiesas ieskatā galīgais sods nosakāms, daļēji saskaitot piespriestos pamatsodus – brīvības atņemšanu, savukārt papildsodus – probācijas uzraudzību un transportlīdzekļu vadīšanas aizliegums – pieskaitāms pilnībā, ievērojot, ka sodu daļējas saskaitīšanas princips ir piemērojams tikai viena veida sodiem un dažādus soda veidus matemātiski nav iespējams saskaitīt daļēji.

Tiesa uzskata, ka tādējādi tiks panākts Krimināllikuma 35. panta otrajā daļā noteiktais soda mērķis.

[10] Tiesa atzīst, ka /Persona A/ piemērotais drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā – atstājams negrozīts līdz spriedums stāsies spēkā.

[11] Soda izciešanas termiņā ieskaitāms izciestais brīvības atņemšanas sods no 2023. gada 25. oktobra līdz 2023. gada 26. oktobrim (divas dienas) un no 2024. gada 26. aprīļa līdz 2024. gada 24. augustam un izciestā transportlīdzekļa vadīšanas aizlieguma daļa no 2024. gada 2. marta līdz 2024. gada 26. aprīlim un no 2024. gada 24. augusta līdz 2025. gada 2. decembrim pēc Rīgas pilsētas tiesas 2024. gada 20. februāra sprieduma.

[12] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240. panta pirmās daļas 1. punktu lietiskie pierādījumi: aploksne un trauciņu, kas glabājas pie krimināllietas; pēc ķīmiskās izpētes atlikušos 15 mL gamma-butirolaktona, ievietoti stikla pudelītē un aploksnē, un atstāti glabāšanā Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldes narkotisko un psihotropo vielu glabāšanas seifā ar ierakstu reģistrācijas žurnālā Nr. 24.-104. – iznīcināmi pēc sprieduma stāšanās spēkā.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā minēto un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511. pantu,

nosprieda

/Persona A/atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 253. panta otrajā daļā, un sodīt viņu ar brīvības atņemšanu uz 3 (trim) gadiem 6 (sešiem) mēnešiem, ar probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma pārejas noteikumu 34. punktu, piemērojot Krimināllikuma 50. panta piekto daļu šajā spriedumā noteiktajam sodam daļēji pieskaitīt pamatsodu un pilnībā papildsodu, kas noteikts ar Rīgas pilsētas tiesas 2024. gada 20. februāra spriedumu, un galīgo sodu noteikt – brīvības atņemšanu uz 3 (trim) gadiem 8 (astoņiem) mēnešiem, ar probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 7 (septiņiem) gadiem 6 (sešiem) mēnešiem.

Soda izciešanā ieskaitīt izciesto brīvības atņemšanas sodu no 2023. gada 25. oktobra līdz 2023. gada 26. oktobrim (divas dienas) un no 2024. gada 26. aprīļa līdz 2024. gada 24. augustam un izciestā transportlīdzekļa vadīšanas aizlieguma daļu no 2024. gada 2. marta līdz 2024. gada 26. aprīlim un no 2024. gada 24. augusta līdz 2025. gada 2. decembrim pēc Rīgas pilsētas tiesas 2024. gada 20. februāra sprieduma.

Noteikt, ka izciešamais brīvības atņemšanas sods: 3 (trīs) gadi 3 (trīs) mēneši 30 (trīsdesmit) dienas.

Noteikt, ka izciešamais transportlīdzekļa vadīšanas aizliegums: 6 (seši) gadi 26 (divdesmit sešas) dienas.

Soda izciešanu skaitīt no aizturēšanas dienas.

Pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas nākamajā darba dienā jāreģistrējas Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā probācijas uzraudzības izpildes uzsākšanai atbilstoši savai dzīvesvietai.

Piemēroto drošības līdzekli – uzturēšanās noteiktā vietā – atstāt negrozītu līdz spriedums stāsies spēkā.

Lietiskos pierādījumus:

- aploksni un trauciņu, kas glabājas pie krimināllietas – iznīcināt pēc sprieduma stāšanās spēkā;

- pēc ķīmiskās izpētes atlikušos 15 mL gamma-butirolaktona ievietoti stikla pudelītē un aploksnē, un atstāti glabāšanā Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldes narkotisko un psihotropo vielu glabāšanas seifā ar ierakstu reģistrācijas žurnālā Nr. 24.-104. – iznīcināt pēc sprieduma stāšanās spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt vai noprotestēt 10 (desmit) darba dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesai, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas pilsētas tiesā.

Pilns spriedums pieejams no 2025. gada 30. decembra.

Tiesnese A. Dzērve

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.